

Komentář

Hodnota produkce zemědělského odvětví (PZO) v roce 2014 vyjádřená v základních běžných cenách byla 137 021,9 mil. Kč. V roce 2015 se PZO snížila o 7,6 % na 126 572,7 mil. Kč. Na tomto vývoji se podílel pokles rostlinné produkce o 5,9 % a živočišné produkce o 10,7 %. V rostlinné výrobě došlo z důvodu dlouhotrvajícího sucha ke snížení sklizní u obilovin (kukuřice na zrno o 46,8 %), technických plodin a brambor, ale na druhé straně se mírně zvýšily jejich ceny. V živočišné výrobě došlo ke zvýšení naturálního množství u všech zvířat a u mléka, na druhé straně došlo kromě skotu, ovcí a koz k poklesu cen. Výrazně poklesl cenový index u prasat (-12,9 %) a mléka (-17,2 %), mírně i u drůbeže (-1,5 %). U vajec došlo ke snížení výroby, ale k navýšení cen (+3,5 %); celková produkce se meziročně téměř nezměnila (-0,4 %).

Porovnáme-li zemědělskou produkci v základních stálých cenách roku 2000, pak se PZO snížila v roce 2015 proti roku 2014 o 6,3 %. Rostlinná produkce poklesla o 12,1 %, naopak živočišná produkce se zvýšila o 1,7 % vlivem vyšší meziroční výroby mléka.

Rostlinná produkce se v roce 2014 podílela na PZO 58,0 %, v roce 2015 to bylo 59,1 % v základních běžných cenách. Nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (42,7 % v roce 2014 a 44,1 % v roce 2015) a technické plodiny (27,1 % v roce 2014 a 26,3 % v roce 2015).

Živočišná produkce byla zastoupena v roce 2014 na PZO v základních běžných cenách 37,6 %, v roce 2015 to bylo 36,3 %. Nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly v obou letech výroba mléka (51,5 % v roce 2014 a 48,5 % v roce 2015) a chov jatečných prasat (18,7 % v roce 2014 a 18,0 % v roce 2015). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila v obou letech 2,5 %. Nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddělitelné se na produkci podílely 1,9 % v roce 2014 a 2,1 % v roce 2015.

Mezispotřeba (MS) se v roce 2014 podílela na PZO v tržních cenách 70,1 %, v roce 2015 to bylo 70,4 %. Nejvýznamnější položkou byla spotřeba krmiv, a to 35,0 % v roce 2014 a 36,1 % v roce 2015. Mezispotřeba meziročně poklesla o 7,3 %.

Hrubá přidaná hodnota v základních cenách (HPH) v roce 2014 činila 40 909,3 mil. Kč. V roce 2015 poklesla o 8,5 % na 37 452,1 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu (SFK) dostaneme čistou přidanou hodnotu v základních cenách (ČPH), jež byla v roce 2014 ve výši 24 501,2 mil. Kč, a meziročně se snížila o 16,1 % na 20 551,8 mil. Kč.

Důchod z faktorů v roce 2014 činil 56 332,8 mil. Kč a meziročně se snížil o 12,8 %, tudíž v roce 2015 činil 49 099,5 mil. Kč. V roce 2014 náhrady zaměstnancům činily 26 316,5 mil. Kč, v roce 2015 došlo i přes snížení placené pracovní síly k růstu náhrad zaměstnancům o 1,6 % na 26 744,2 mil. Kč.

V roce 2015 se zvýšila oproti minulému roku tvorba hrubého fixního kapitálu (+10,6 %) ze 17 261,7 mil. Kč na 19 084,5 mil. Kč.

V roce 2015 se snížil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2014 o 13,6 %. Deflátor (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) v roce 2015 byl 101,002 %.

Nejdůležitějším produktem zemědělství v ČR jsou obiloviny, jejich podíl na produkci v roce 2015 činil 26,0 %. Objem produkce obilovin v cenách předchozího roku poklesl o 6,6 %, reálné výrobní ceny se naopak zvýšily o 2,8 % a objem výroby obilovin v základních běžných cenách poklesl o 4,0 %. Podobná situace byla u olejnin a brambor. U olejnin došlo k poklesu objemu produkce v cenách předchozího roku o 16,1 %, ale k navýšení reálné výrobní ceny o 7,5 % a objem výroby v základních běžných cenách byl nižší o 9,9 %. U brambor se snížil objem produkce v cenách předchozího roku o 28,3 %, reálné základní ceny se zvýšily o 12,6 % a objem výroby v základních běžných cenách byl nižší o 21,0 %. Pro celkovou rostlinnou produkci roku 2015 byla průměrná reálná výrobní cena o 5,1 % vyšší než v roce 2014 a při poklesu objemu produkce v cenách předchozího roku o 11,3 % se celkově snížila reálná hodnota rostlinné výroby v základních cenách o 6,9 %.

V roce 2015 došlo ke zvýšení průměrné reálné výrobní ceny skotu o 0,2 %, ale k poklesu u prasat o 13,7 %, u drůbeže o 2,4 %. Reálná hodnota v základních cenách poklesla u skotu o 14,9 %, u drůbeže o 0,3 %. Objem produkce v cenách předchozího roku byl u skotu vyšší o 3,1 %, u drůbeže o 2,2 %, u prasat poklesl o 1,4 %. Mléko zaujímá významnou pozici v českém zemědělství. Objem produkce vyjádřený ve výrobních cenách předchozího roku se v roce

2015 mírně zvýšil (+3,3 %), podstatně se snížila reálná cena (-18,1 %) a tudíž i reálná hodnota produkce ve výrobních cenách (-15,4 %) a základních cenách (-16,9 %). Reálná hodnota celkové živočišné produkce byla nižší ve výrobních cenách (-10,4 %) i základních cenách (-11,6 %).

Objem produkce zemědělského odvětví (vyjádřený v cenách předchozího roku) se snížil o 6,1 %, reálná hodnota produkce v základních cenách byla nižší o 8,5 %, reálná výrobní cena poklesla o 2,0%.

Reálná hodnota mezipotřeby v základních cenách byla pod úrovní roku 2014 (-8,4 %). Jednotlivé vstupy a výstupy se odrazily na konečném výsledku hrubé přidané hodnoty v základních cenách, kde v roce 2015 došlo k poklesu reálné hodnoty o 8,8 %. Oproti minulému roku došlo k poklesu jednotné platby na plochu (SAPS). Další výplaty přímých plateb byly dle sdělení SZIF přesunuty na začátek roku 2016.

Při meziročním nárůstu spotřeby fixního kapitálu v reálné hodnotě (+2,0 %) se čistá přidaná hodnota v základních cenách, vyjádřená v reálné hodnotě, snížila o 15,6 %. Při navýšení ostatních daní na výrobu o 9,0 % v reálných hodnotách a poklesu ostatních dotací na výrobu o 10,5 % došlo ke snížení míry reálného zemědělského důchodu z faktorů, který je základem pro výpočet příjmového indikátoru A, o 13,7 %. Objem vstupu celkové pracovní síly do zemědělství byl v roce 2015 oproti předchozímu roku nižší o 0,1 %.

V zemědělství ČR představují výdaje na náhrady zaměstnancům významnou položku. V roce 2014 byl jejich podíl na důchodu z faktorů 46,7 %, v roce 2015 to bylo 54,5 %. V roce 2015 byly náhrady zaměstnancům v reálné hodnotě o 0,6 % vyšší než v roce 2014 a čistý provozní přebytek poklesl o 26,3 %. Podnikatelský důchod, vyjádřený indikátorem C, se snížil v roce 2015 v reálné hodnotě o 34,1 %, stejně jako indikátor B, který vyjadřuje vývoj v reálném podnikatelském důchodu na neplacenou roční pracovní jednotku.

